

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

26 травня 2023 року

Хмельницький

№ 72/04 – рк/к

Про припинення бездіяльності,
що містить ознаки порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), за результатами проведеного аналізу рішень органів місцевого самоврядування Тернопільської області на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділенням проводилося дослідження на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах (далі – ТС) в територіальних межах Борщівської міської об'єднаної територіальної громади.
- (2) За результатами проведеного дослідження Відділенням виявлено обставини, які свідчать про наявність у діях Борщівської міської ради (Інформація, доступ до якої обмежено) ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції, з огляду на наступне.

2. ОРГАН, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (3) Борщівська міська рада (далі – Міська рада) є повноважним представником Борщівської міської об'єднаної територіальної громади, до якої входять місто Борщів, яке є центром громади та 25 сіл.
- (4) Місцезнаходження юридичної особи: (Інформація, доступ до якої обмежено).
- (5) Міська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє Борщівську міську територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, законами та іншими нормативно-правовими актами.
- (6) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (7) На території Борщівської міської об'єднаної територіальної громади повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Міською радою та її виконавчим комітетом.

- (8) Міська рада уповноважена розглядати та вирішувати будь-які питання, віднесені законодавством до компетенції органів місцевого самоврядування, а також утворених ними органів.
- (9) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини, зокрема органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (10) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Міської ради із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (11) Основними нормативно-правовими актами, якими повинні керуватися органи місцевого самоврядування в питаннях регулювання діяльності суб'єктів господарювання на регіональних ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах є: Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»; Закон України «Про благоустрій населених пунктів»; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244 «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності»; ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»; ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі»; Зміна № 1 ДБН Б.2-5:2011 «Благоустрій територій».
- (12) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів належить зокрема затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів та затвердження правил благоустрою територій населених пунктів.
- (13) Відповідно до частини першої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», організацію благоустрою населених пунктів забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законом.
- (14) Згідно з частиною четвертою вказаної вище статті рішення місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо благоустрою території певного населеного пункту є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають.
- (15) Правові та організаційні основи містобудівної діяльності, в тому числі розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, встановлюються Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності».
- (16) Відповідно до частини четвертої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування.
- (17) На виконання зазначеної норми закону наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244 затверджено Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, який визначає механізм їх розміщення.
- (18) Наказом Міністерства розвитку громад та територій від 23.11.2020 №284 затверджено зміни до Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, які набрали чинності 09.02.2021 (далі – Порядок).

- (19) Вказаний Порядок, є обов'язковим для виконання центральними органами виконавчої влади їх територіальними органами, місцевими державними адміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями всіх форм власності та громадянами. Чинним законодавством не передбачено розроблення та затвердження альтернативних порядків розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.
- (20) Відповідно до викладеного, органи місцевого самоврядування повинні неухильно дотримуватись норм та вимог, встановлених Порядком.
- (21) Так, відповідно до пункту 2.1. Порядку підставою для розміщення тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності ТС є паспорт прив'язки ТС.
- (22) Пунктом 2.2. Порядку визначено, що замовник, який має намір встановити ТС, звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про можливість розміщення ТС.
- (23) У пункті 2.3 Порядку зазначено, що до заяви додаються:
- графічні матеріали із зазначенням бажаного місця розташування тимчасової споруди, виконані замовником у довільній формі на топографо-геодезичній основі М 1 : 500 кресленнями контурів ТС з прив'язкою до місцевості;
  - реквізити замовника (найменування, прізвище, ім'я, по батькові, контактна інформація) та напрям підприємницької діяльності.
- Цей перелік документів є вичерпним.
- (24) Згідно з пунктом 2.6 Порядку для оформлення паспорта прив'язки ТС замовник звертається до органу з питань містобудування та архітектури із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС, до якої додає:
- схему розміщення ТС (додаток 1);
  - ескізи фасадів ТС у кольорі М 1: 50 (для стаціонарних ТС), які виготовляє суб'єкт господарювання, який має у своєму складі архітектора, що має кваліфікаційний сертифікат, або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат (додаток 1);
  - технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж.
- Зазначені документи отримуються самостійно.
- (25) Слід зазначити, що в редакції Порядку від 21.10.2011 для оформлення паспорта прив'язки ТС було передбачено надання замовником «схеми благоустрою прилеглої території, складену замовником або суб'єктом підприємницької діяльності, який має відповідну ліцензію, архітектором, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат, відповідно до Закону України "Про благоустрій населених пунктів України", проте із внесенням змін до Порядку (в редакції від 09.02.2021) надання такого документу не передбачено.
- (26) Відповідно до пункту 2.11 Порядку, паспорт прив'язки ТС включає:
- титульний аркуш зі зазначенням реквізитів замовника (найменування/прізвище, ім'я та по батькові (за наявності)/ місцезнаходження ТС/контактна інформація) та напряму підприємницької діяльності;
  - схему розміщення ТС, виконану на топографо-геодезичній основі у масштабі 1:500;
  - ескізи фасадів ТС у кольорі М1:50 (для стаціонарних ТС);
  - технічні умови щодо інженерного забезпечення ТС, отримані замовником у балансоутримувача відповідних мереж.
- Цей перелік документів є вичерпним.

(27) Пунктом 2.13 Порядку передбачено, при оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених законом та цим Порядком.

4. ОЦІНКА ДІЙ МІСЬКОЇ РАДИ

- (28) Рішенням Міської ради від 30.07.2019 №1490 затверджено «Правила розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності у Борщівській міській об'єднаній територіальній громаді» (далі – Правила).
- (29) При прийнятті рішення №1490 від 30.07.2019 Міська рада керувалась вимогами Порядку, який діяв в редакції від 21.10.2011, однак із внесенням змін до Порядку та прийняття його в редакції від 09.02.2021 Міською радою не приведено власні Правила у відповідність до вимог редакції від 09.02.2021.
- (30) Відділенням здійснено аналіз даних Правил та встановлено, що окремі пункти не відповідають вимогам Порядку.
- (31) Відповідно до пункту 6.6 Розділу 6 Правил «Порядок отримання паспорта прив'язки» - у разі отримання відповіді з позитивним висновком Уповноваженого органу щодо можливості розміщення ТС за конкретною адресою, заявник, який має намір встановити ТС, звертається до Уповноваженого органу шляхом подачі додаткової заяви щодо оформлення паспорта.
- (32) Пунктом 6.7 Правил визначено, що до заяви додаються наступні документи:
- схема розміщення ТС (додаток 1 до цих Правил);
  - ескізи фасадів ТС у кольорі М 1:50 (для стаціонарних ТС), які виготовляє суб'єкт господарювання, що має ліцензію на виконання проектних робіт, або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат (додаток 1 до цих Правил);
  - *схема благоустрою прилеглої території, складену замовником або суб'єктом підприємницької діяльності, який має відповідну ліцензію, архітектором, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат, відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів України». У разі розміщення ТС на об'єкті благоустрою зеленого господарства, який знаходиться на балансі комунального підприємства – балансоутримувача, схема благоустрою прилеглої території подається з відміткою про її погодження відповідним комунальним підприємством - балансоутримувачем;*
  - технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж.
- (33) Пунктом 6.13 Правил передбачено, що паспорт прив'язки включає, зокрема і Схему благоустрою прилеглої території.
- (34) Проте, пунктом 2.6 Порядку не передбачено, що для оформлення паспорта прив'язки ТС замовнику необхідно надати Схему благоустрою прилеглої території, як не передбачено наявність такого документу і пунктом 2.11 Порядку, що визначає перелік документів, які включає паспорт прив'язки.
- (35) Порядком визначено вичерпний перелік документів, які замовнику необхідно подати для оформлення паспорта прив'язки ТС та документів, які включає паспорт прив'язки, натомість, у випадку розширення органами місцевого самоврядування такого переліку документів, потенційні учасники ринку витрачають більше часу, ресурсів та коштів для підготовки документів для оформлення паспорту прив'язки ТС (у випадку залучення третіх осіб для виконання документів).
- (36) В результаті дослідження питання щодо отримання Схеми благоустрою прилеглої території для оформлення паспорту прив'язки розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності Відділенням встановлено що:
- Схема благоустрою прилеглої території є однією з різновидів геодезичної зйомки та являє собою актуальний топографо-геодезичний знімок місцевості у масштабі М 1:500,

що відображає місце розташування елемента благоустрою з прив'язкою до місцевості із зазначенням розмірів та контурів такого елемента, виконаний сертифікованим інженером-геодезистом;

- на основі цієї зйомки суб'єкт підприємницької діяльності, який має відповідну ліцензію, архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат виконує схему благоустрою прилеглої території.

- (37) Суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність (Інформація, доступ до якої обмежено) зазначається, що для виготовлення топогеодезичного знімку місцевості (М1:500) виконується ряд робіт, зокрема зйомці підлягають елементи благоустрою з прив'язкою до місцевості із зазначенням розмірів та контурів цих елементів, а вартість та термін виготовлення таких робіт залежить від конкретного замовлення та становить від 3500 грн.
- (38) Слід зазначити, що згідно п. 6.22 Правил – Уповноважений орган відмовляє у видачі паспорта прив'язки, зокрема, за умови подання неповного пакету документів, визначених Правилами.
- (39) Не подання суб'єктом господарювання *Схеми благоустрою прилеглої території* при наданні заяви на отримання паспорта прив'язки для розміщення ТС може призвести до ухвалення рішення про необґрунтовану відмову щодо його отримання.
- (40) Таким чином, Правила у яких наявна безпідставна вимога щодо надання *Схеми благоустрою прилеглої території*, внаслідок спричинення зайвих витрат коштів та часу, створює бар'єри для вступу на ринок реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у ТС нових суб'єктів господарювання, що може призвести до обмеження конкуренції на цьому ринку в територіальних межах Борщівської міської об'єднаної територіальної громади.
- (41) Антиконтурентні дії органів місцевого самоврядування можуть вплинути на відповідний стан конкуренції шляхом її обмеження, що може полягати у зміні існуючих умов, які визначають інтенсивність конкуренції. Дія зовнішніх факторів, одним з яких може бути бездіяльність органів місцевого самоврядування, внаслідок потенційної можливості негативного впливу на конкуренцію, визнається антиконтурентною.
- (42) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», встановлено, що органи влади, органи місцевого самоврядування (яким є Міська рада) зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (43) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є, зокрема антиконтурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.
- (44) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконтурентними діями, органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (45) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконтурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність встановлену законом.
- (46) Таким чином, бездіяльність Борщівської міської ради, яка полягала у не приведенні Правил до вимог чинного законодавства, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою

статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах в територіальних межах Борщівської міської об'єднаної територіальної громади.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення бездіяльності, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482), зі змінами, адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Борщівській міській раді (Інформація, доступ до якої обмежено) припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах, а саме: привести Правила розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності у Борщівській міській об'єднаній територіальній громаді, затверджені рішенням від 30.07.2019 №1490, до вимог чинного законодавства України.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно повідомити Відділення у **30-денний строк** з дня їх одержання.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК